

Medlemsblad för Svensk-Etiopiska Föreningen

Mycket händer i Etiopien just nu!

Meskel Square, där det nya snabbtåget ska rusa fram ovan jord (övre bilden). Nedre bilden visar betalstationen i Tulu Dimtu på nya motorvägen mellan Addis och Adama(Nazareth).

I Tenaestelin den här gången bl a:

Rapporter från höstmötet sid 4-11 – Intervju med Sveriges ambassadör i Etiopien sid 12-13

Debre Zeit Evangelical College åter i kyrkans ägo sid 14-15

Astrid von Rosen besöker konstnären Lemma Guya i Bishoftu sid 27

TENAESTELIN

ጤና ይስጥልን

Ansvarig utgivare: Biniyam Wondimu
Tryck: Fyris-Tryck AB

Adressändringar

ska snarast meddelas till Örjan Åkerrén,
se adress nedan.

Manusstopp

Manus till nästa nummer skickas till
någon i redaktionskommittén senast den
1 april 2015 med e-post.

STYRELSE

Ordförande:

Biniyam Wondimu
Bergstigen 12
171 34 Solna
Tel: 08-524 88 387
E-post : biniyam.wondimu@ki.se

Vice ordförande:

Håkan Pohlstrand
Skottbacken 8, Vansö
645 92 Strängnäs
Tel: 0152-200 02

Sekreterare:

Ingegerd Nylander
Upplandsgatan 80
113 44 Stockholm
Tel: 08-30 34 56
E-post: ingeagerd.nylander@gmail.com

Skattmästare/medlemssekreterare:

Per Wallgren
Åkervägen 36
756 51 Uppsala
Tel: 018-418 34 56
E-post: per.wallgren@sva.se

Örjan Åkerrén

Valloxvägen 40L
741 42 Knivsta
Tel: 018-34 15 90
E-post: orjan55@me.com

Övriga styrelseledamöter:

Wessen Beshah	(08-603 80 20)
Sven Britton	(08-678 86 70)
Jan Olof Gustavi	(08-532 50426)
Sonja Pohlstrand	(0152-200 02)

Redaktionskommitté:

Pia Virving
Tel: 08-500 272 22
E-post: pia.virving@telia.com

Ingegerd Nylander

Tel: 08-30 34 56
E-post: ingeagerd.nylander@gmail.com

Sven Britton

Tel: 08-678 86 70
E-post: sven.britton@ki.se

Barbro Ergetie

Tel: 0157-606 07
E-post: barbro.ergetie@telia.com

Martin Hydén, webmaster

martin@martinhyden.se

Reseinformation:

Håkan Pohlstrand
Tel: 0152-200 02

Medlemsavgifter:

Medlemsavgiften är 250 kr per hushåll, dvs
alla personer som bor på samma adress.
Avgiften betalas in på pg 45 97 88-6,
Svensk-Etiopiska Föreningen

Hemsida: www.svensk-etiopiska.se

Ordföranden har ordet

Välkommen till ett nytt nummer av Tenaestelin! Höstmötet, den 11 oktober 2014, blev verkligen lyckat och antalet deltagare på restaurang EthioStar var rekordstort. Det var speciellt hoppingivande att se så många unga deltagare.

Vi hade ett allsidigt program som berörde sjukvård, fauna & flora och musik. Av Erik och Sennait Erichsen, Aira Hospital i Etiopien (föreningen har stött arbetet där under några år), fick vi höra om hur man kan utföra en hel del komplicerade behandlingar med enkla medel. Laila Karlsson, och Abitew Lagibo Dalbato berättade om enset och om kulturen kring enset i Etiopien. Håkan Pohlstrands programpunkt handlade om Etiopiens djur- och fågelliv och om sin musik och sitt liv berättade Annette Mannheimer. Ett stort tack till dem alla.

I det här numret av Tenaestelin presenterar vi ett utdrag ur Bertil Karlefors nyutkomna bok som handlar om hans år som utrikeskorrespondent. Avsnittet i Tenaestelin går däremot tillbaka lite i tiden och till åren som Karlefors tillbringade som barn i Etiopien.

Tjugofyra år har passerat sedan militärregimen föll i Etiopien, Ambassadör Birgitta Karlström Dorph var en central figur i händelsernas centrum när Mengistu flytt. Hon har skrivit om händelserna, ett utdrag hittar ni på sidorna 24-26.

Utvecklingen i Etiopien går snabbt framåt. Företag från Sverige har börjat investera i landet. Vi har noterat "positiv rapportering", det gäller även den massmediala rapporteringen av landet i Sverige. Annika Smith skriver om "sky-train", alla vägbyggen, nya motorvägen söderöver.

Vägnätsbygget är nödvändigt om Etio-

pien vill vara ett attraktivt turistland. Även om antalet besökare till Etiopien de senaste åren vuxit med 10% årligen, behövs en hel del arbete för att marknadsföra landet, som ju har urgammal kultur och lika gamla sedvänjor och med en fauna som skiljer sig från grannländernas. Vi uppskattar Håkan Pohlstrands gedigna arbete och bidrag till detta. Han är på väg att ge ut en bok och vi önskar honom lycka till med det!

Under näret kommer jag att åka ner till Etiopien. Saker och ting förändras snabbt

Foto från Castel Winery PLC.

i landet nu för tiden och jag ser fram emot att se vad som hänt sen sist. Under min senaste resa, sommaren 2014, blev jag överraskad av den nya etiopiska vinkollektionen. Ett franskt företag har börjat producera kvalitetsviner i Zeway. Företaget producerar viner med namnen Acacia och Rift Valley från olika vindruvor, Merlot, Syrah, Cabernet Sauvignon och Chardonnay. Jag har fallit för Acacia inte bara för att det var bäst för min smak, men också för att de har lånat Acaciasymbolen från vår förening? Jag rekommenderar detta vin som passar utmärkt till vållagad "Doro Wot".

Med de orden sätter jag punkt och önskar er en

God Jul och ett Gott Nytt År!

Biniyam Wondimu

Höstmötet den 11 oktober_____

Även denna oktoberlördag blev det fullt hus på EthioStar. Gamla, trogna vänner och några nya, ännu ej medlemmar, som läst om vårt program på hemsidan och på Facebook och blev intresserade. Mycket uppmuntrande att lära av sociala mediers betydelse för uppmärksamhet. Vi önskar alla nya besökare välkomna åter, gärna som nya medlemmar. Även våra nuvarande medlemmar, givetvis.

Vi kunde bjuda på fyra program-punkter.

Airasjukhuset i Wollegaprovinsen har under tio års tid haft förmånen av en dansk trollkarl – och hans svenska hustru, Sennait Erichsen, som sjuksköterska, inte att förglömma – till kirurg och överläkare. Erik Erichsens bilder och berättelser om hur han opererar komplicerade benbrott, stora tumörer, kvinnor med fistula bland mycket annat, med de enklaste redskap; cykelekrar, slangklämmor inköpta på Clas Ohlson, gips, i brist på mer avancerad utrustning. Läs mer på sidorna 8-9.

Airasjukhuset är i behov en projektor till sjuksköterskeskolan. Den kostar ettusen kronor. Erik väddade till alla närvarande, ett drygt hundratal, att skänka tio kronor var till inköpet. Det skulle räcka.

Svensk-Etiopiska Föreningens styrelse tog då beslutet att behållningen från dagens lotteri, 4 000 kronor, skulle tillfalla Aira. En separat insamling gav ytterligare 2 370 kr. Föreningen skänkte även överskottet från bokförsäljning, kaffepengar och överskott från middagen. Det blev totalt 7 000 kr till Aira.

Airasjukhusets Fattigfond är mottagare av 25 000 kronor per år ur Karin Mobergs fond för kvinnor och barn.

Erik och Sennait Erichsen som arbetade i flera år på Airasjukhuset.

Till lotteriet hade familjen Kalderén genom dottern Sophia skänkt en tavla, inköpt i Addis på en utställning av konstelever 1973/1974. Astrid von Rosen skänkte silversmycken och en etiopisk barnskjorta. Tack för dessa gåvor, pengarna de inbringar gör nytta.

Annette Mannheimer, violinist i Kungliga Hovkapellet, berättade om hur hon kom till familjen Mannheimer 1957 och om sin uppväxt i Etiopien och Sverige, se sidan 6.

Efter kaffepaus gav oss ekologen Laila Karlsson och hortonomén **Abitew Lagibo Dalbato** en rapport om trädplanteringsprojektet på Entoto. De har nyligen besökt Ato Getachew Taye, som är ansvarig för projektet, och framför hans specifika önskemål om hur projektet ska utvecklas, se sidorna 10-11.

Håkan Pohlstrand har, som vi alla vet, från tidigt 1970-tal fotograferat Etiopiens djur- och fågelliv. Han sammanställer nu en bok, *Ethiopia's Wildlife Secrets*. Det blir en "coffee-table" bok på 10 till 11 kapitel, som täcker hela Etiopien och som han hoppas bli

Fullt hus var det på EthioStar när höstmötet gick av stapeln den 11 oktober.

klar med under nästa år. Många djur finns inte längre, säger Håkan, som haft cirka 87 000 bilder att välja bland. Några av de

fåglar och djur som finns i boken kan ni se på sidorna 16-17.

Text: Ingegerd Nylander.

Foto: Martin Hydén

Azeb Binega med sin nyutkomna bok "Världens Mamma".

Som vanligt avslutades mötet med en buffé.

Annette Alemitu Mannheimer om

Annette föddes 1957 på Princess Tsehai Hospital i Addis Abeba. Hon blev lämnad på sjukhuset och togs om hand av personalen i en särskild sal för övergivna barn. Edgar Mannheimer hade med sin familj kommit till Addis Abeba för att arbeta som chefsläkare på Ethio-Swedish Pediatric Clinic, som då var under uppbyggnad och invigdes 1959.

Viveka Mannheimer brukade besöka de små barnen på Tsehai Hospital och fick en speciell relation till Annette. När Viveka vann en babykorg med sänglinne bad hon den ansvariga sköterskan att få ta med Annette hem. Så blev hon det yngsta barnet i den redan stora familjen.

Barndomen i ett hem med kultur, musik och medmänsklighet har präglat Annette. Hon inspirerades av musik och fick odla sin musikalitet tidigt. Pappa Edgar spelade Mozart varje dag. – Idag är jag en hejare på Mozart, säger Annette. Hon började spela fiol. Instrumentet var med henne överallt, även i sängen. Hon har också spelat piano och gitarr.

Den 9 april 1965 förändrades livet för Annette och hennes familj. Pappa Edgar omkom i en trafikolycka i Uganda, där han vistades på en kurs för barnläkare från Asien och Afrika. Familjen återvände till Sverige 1966. – Att lämna Etiopien så drastiskt var också en stor sorg, säger Annette. Mycket nytt att upptäcka och förvånas över, t ex att alla talade svenska, precis som i hennes familj. Mamma Viveka, som Annette stod mycket nära, avled i oktober 2013 101 år gammal.

Musiken har alltid varit en tröst i svåra stunder. Den har en läkande kraft. Annette

jämför musik med läkekonsten, hon inspireras av läkares kreativitet och förmåga att hjälpa människor. Gåvan hon fått med sig hemifrån har gjort henne självständig.

Annette valde konstmusiken och fick sin musikaliska utbildning på Musikhögskolan i Stockholm, där hon studerade för Gert Crafoord, och på Köpenhamns Musikkonservatorium för Milan Vitek där hon också tog solistdiplom. Annette var anställd i Sveriges Radios Symfoniorkester 1982-1984. Hon har varit med från starten 1981 i Stockholms Nya Kammarorkester. Hon frilansar som orkester- och kammarmusiker och var tidigare konsertmästare vid Folkoperan i Stockholm.

Annette är idag en mycket erkänd klassisk violinist, förmodligen den enda med etiopisk bakgrund, tror hon. Under sin karriär har hon spelat såväl pop som ope-

sitt liv och sin musik

ramusik och varit medlem i olika grupper, som Sophisticated Ladies och Trio KMW och spelat in otaliga skivor med klassisk musik. Med Chamber Orchestra of Europe som spelar musik från hela världen, har Annette arbetat med storheter som Plácido Domingo och Luciano Pavarotti i Italien. Annette berättar att under en "open rehearsal" ropade en man i publiken i extas: "Du är stor som solen" till Pavarotti.

Annette är idag 57 år. Hon har under de senaste tio åren tillsammans med en svensk pianist haft workshops med Yared School of Music i Addis Abeba.

– Det har varit fantastiskt att få komma

tillbaka till Etiopien, säger Annette. Jag vill gärna komma tillbaka och arbeta på universitetet.

Annette har just spelat in en skiva med armenisk musik. Under sommaren har hon tillsammans med Kungliga Hovkapellet besökt Haag för att fira att det är 400 år sedan de diplomatiska förbindelser mellan Sverige och Holland inleddes. I höst spelar Annette med Kungliga Hovkapellet i "Don Giovanni" av just Mozart på Kungliga Operan i Stockholm.

Text: Ingegerd Nylander

Foto: Martin Hydén

Mera om ensetodling i Etiopien för åhörarna på höstmötet

Hortonomen Abitew Lagibo Dalbato och ekologen Laila Karlsson tillsammans med Svensk-Etiopiska Föreningens Örjan Åkerrén (t h) på höstmötet. I förra numret av Tenaestelin hade vi en två sidor lång artikel om enset som viktig gröda i Etiopien. På höstmötet stod enset åter i fokus, nu under rubriken: "Enset (falsk banan) i Sodo-och Gurageområdet. Människor, kultur, flora". Foto: Martin Hydén.

Ståltråd och slangklämmor – barn

Suturtråd av fisklina, träbitar och gips att spjåla med, cykelekrar för fixering av leder samt rostfri ståltråd och slangklämmor för större frakturer. Det sistnämnda inköpt i tvåpack från Clas Ohlson. Erik Erichsen, uppfinningsrik och hängiven kirurg, berättade på höstmötet om sina och hustrun, sjuksköterskan, Sennaitis tio år vid Airasjukhuset.

De senaste åren har sjukhuset, som ligger drygt 50 mil väster om Addis Abeba, årligen fått 25 000 kronor från Svensk-Etiopiska Föreningen tack vare Karin Mobergs fond. Pengarna är örönmärkta, de ska gå till kvinnors och barns hälsa.

Enligt statistik från 2004 födde 97 % av kvinnorna i regionen sina barn hemma utan hjälp.

- I den mån vi kan, fångar vi upp kvinnor med risk för förlossningskomplikationer och ser till att de finns i närheten av sjukhuset, förklarade Erik Erichsen.

Två förlossningsängar har man och årligen förlöses 1 500 barn - 500 med hjälp av kejsarsnitt.

Erik Erichsen inledde sin redogörelse med att berätta om sjukhuset som grundades av ett tyskt missionsförbund på 1950-talet. Nuvarande byggnader stod klara 1994. De rymmer 80 sängplatser fördelade på kirurgi-, medicin-, barn-, ögon- och förlossningsavdelningar.

Tidsbeställning existerar inte. Här gäller det att vara morgontidig och att vänta på sin tur. Cirka 1 000 besök klarar sjukhuset av under en vecka. Hit kommer man gåendes, bärandes på bår eller med åsne- eller hästskjuts. Erik Erichsen visar på bilden över parkeringen, där djur och vagnar väntar.

Sjukhuset har en enkel röntgenutrustning, en liten ultraljudsscanner och ett

Sjukhusentrén på Airasjukhuset. Dit strömmar patienterna på morgnarna.

Erik Erichsen under en nattoperation.

basalt utrustat laboratorium. Totalt utförs cirka 5 500 operationer per år.

Operationssalarna är enkelt utrustade, berättade Erik Erichsen.

- En del av den utrustning vi använder oss av finns på medicinska museer i Sverige i dag. Men den fungerar, det är huvudsaken.

Operationerna sker på löpande band.

- Vår personal är otroligt skicklig, säger Erichsen och visar den ena bilden efter den andra från lyckade operationer. Bilderna är i färg, en del är jobbiga att titta på och ändå

a fantasin sätter gränser_____

En patient med stor tumör opereras av syster Sennait Erichsen.

Syster Sennait ger narkos.

har hustrun och sjuksköterskan Sennait plockat ut de "värsta".

Här är barnet med gomspalt som opererats. Mannen med elefantiasis. Kvinnor med tumörer i ansikte, munhåla och mage. Tumörer, enormt stora, sådana man aldrig ser hos oss, som sedan avlägsnats och som sen kräver mycket kirurgi för att personen i fråga ska kunna fungera igen. En kirurgi som utförs trots knappa resurser, men med en kreativitet som får oss som lyssnar på föredraget att häpna.

Träpinnar för behandling av en fraktur.

Och så är det mannen med svår blödning, där blodet samlas upp, filtreras och sedan går tillbaka till patienten igen.

- Vi kallar det autotransfusion och har man ingen blodbank att tillgå är det vad som gäller.

- I vanliga fall sitter alla tätt intill varandra i sjukhusets väntrum, men inte när det handlar om fistulapatienter. Vi har haft kvinnor som dragits med fistulaproblem i upp till 30 år och som opereras med gott resultat. Gissa om lyckan är stor när de blir botade, berättade Erik.

Erik och Sennait har nu lämnat Airasjukhuset efter tio år, men inte för gott.

- Jag kommer att åka ner nu och då och operera, berättar Erik, som även om han uppnått pensionsålder inte räknar med att lägga av sitt yrke i första taget.

*Text: Pia Virving
Bilder: Erik och Sennait Erichsen*

Trädplanteringen på Entoto

När ekologen Laila Karlsson och hortonomen Abitew Lagibo Dalbato besökte Etiopien i december 2013 hade de kontakt med Getachew Taye, ansvarig för trädplanteringsprojektet på Entoto. De kunde konstatera att områden som planterades i början av projektet utvecklats fint. Dock återstår mycket att reda ut och det var det Getachew Taye ville diskutera med de två.

Tidigare hade han uttryckt önskemål om kontakt med något svenskt universitet för att kanske kunna få hjälp med utvärdering av verksamheten och med restaurering av miljön. Han visste att Sverige och svenskar har varit engagerade i skogsforskning i Etiopien under många år, med Sida som finansiär. Efter besöket på Entoto har Laila och Abitew haft fortsatta kontakter med honom, kanske vi i föreningen kan hitta vägar att stötta projektet ytterligare.

Att bli av med eukalyptus kräver ihärdigt arbete och Laila och Abitew förstår Getachew Tayes svårigheter.

Eukalyptusträdet skjuter lätt nya skott när det huggs av - det här är ett skäl till att arten är mycket uppskattad som bränsle och byggnadsvirke.

- Vill man få en eukalyptus sluta att skjuta skott måste man klippa av de nya skotten direkt, inte vänta tills de är 50-100 cm höga och har blad. Sen måste man upprepa det här igen och igen varje gång nya skott kommer upp. Det här kommer att pågå under många år tills att all energi som fanns i rotsystemet när man högg ner trädet har förbrukats (*foto 1 visar avhuggna eukalyptus i förgrunden och en äldre skog i bakgrunden*).

Det är alltid tufft för nyplanterade träd att etablera sig, och om de nyplanterade

Avhuggna eukalyptusträd i förgrunden och en äldre skog i bakgrunden.

inhemska träden ska konkurrera med eukalyptusen, som har stora etablerade rotsystem, får de mycket svårt. Tyvärr verkar arbetet med att klippa ner nya skott inte hålla samma takt som den första avverkningen av eukalyptus och planteringen av inhemska träd. På *foto 2* ser man en del eukalyptus (inringade) som är väl så stora som de träd man vill ha. Om de inhemska arterna ska kunna utveckla sig måste eukalyptusen bort rätt snart.

Av Ato Getachew fick Laila och Abitew intrycket av att finansieringen inte är något större problem. Möjligen bör man fundera på hur pengarna används. Man kan tänka sig att det är lättare att få medel till att plantera träd än till att klippa av skott. Att hugga ner stora eukalyptusträd ger en nettoinkomst då virket säljs. Laila och Abitew har funderingar efter sitt besök, men är noga med att poängtera att det bara är tankar efter en halv dags observation och diskussioner!

De har föreslagit Ato Getachew att prova ringbarkning och också skickat en instruktion med foto och detaljerad

De avverkade eukalyptusträden har skjutit skott och vuxit sig för stora.

beskrivning till honom. Detta skulle, om det fungerar, leda till att stora träd står där de står och svälter ihjäl under några år. Man ser inga snabba resultat, men sedan kan trädet sågas ner utan att få nya skott.

Laila och Abitew funderar vidare:

Bör man kanske föreslå en något större summa per planterat träd, och låta summan inkludera skötsel av till exempel en kvadratmeter i fem år? Och/eller ha öronmärka medel för eukalyptusbekämpning?

Kan man låta lokalbefolkningen hugga av stubbar och rötter på fällda eukalyptusträd och få detta material som ersättning? Många fattiga lever fortfarande på ved de kan samla in och andra behöver den för matlagning. Det viktiga är att skydda de planterade plantorna samtidigt som man begränsar eukalyptusen! Kan man få bort en stor del av stubben och roten direkt vid avverkning, så bör problemet med nya skott vara i stort sett löst.

Att uppmuntra utveckling av bättre kontakter med universiteten i Etiopien är en annan idé som Laila och Abitew föreslår.

- I Wondo Genet finns många person-

er med god kunskap om skog och med fantastisk artkunskap om Etiopiens träd och buskar. Mycket av den forskning och uppföljning som är aktuell på Entoto finns det utan tvekan bra lokal kompetens för.

- Kanske att det inom Svensk-Etiopiska Föreningen finns kompetens och idéer på användbara kontakter inom det här området?

Laila och Abitew ser många möjligheter.

- Universitetsstudenter som vill göra sitt examensarbete i utvecklingsländer bör rätt lätt kunna få finansiering för Minor Field Study från Sida. Man kan tänka sig en mängd olika ämnen: socioekonomi, hydrologi, biodiversitet, ekologi, skogsskötsel, turism, geografi, landskapsarkitektur, stadsplanering eller management (exempelvis organisationen av plantskolan, omfattning och organisation av arbetskraft eller prioriteringar i stort).

Området på Entoto som man arbetar med är mycket stort och det krävs kontinuerliga kontakter med boende i området. Det kommer säkert aldrig att fungera med förbudsskyltar eller staket. Ska Entoto överleva som naturpark måste lokalbefolkningen se att de vinner något (eller åtminstone inte förlorar något) på att eukalyptusen försvinner och inhemska arter och vatten återkommer.

Även i år kommer Laila och Abitew att åka till Etiopien över jul-nyår för sitt ensät-projekt, och de ska då försöka träffa Getachew Taye och åka upp till samma område där de var förra året.

- Vi vill få en uppfattning om hur arbetet i just det området har fungerat under året, säger Laila.

Text: Laila Karlsson/Pia Virving

I drygt ett år har han varit ambassadör i Etiopien

I drygt ett år har Jan Sadek varit ambassadör i Etiopien. – Viktigast är att fortsätta utvecklingen av den politiska dialogen mellan våra länder, säger han. En dialog som får näring av samarbetet inom flera områden till exempel handel, bistånd, utbildning och kulturellt utbyte.

- Eventuella kritiska frågor får på ett naturligt sätt plats här, menar han.

På utvecklingen i Etiopien ser han positivt.

- Här finns en dynamisk framstegsoptimism som imponerar. Den ekonomiska utvecklingen går snabbt framåt. Positivt är också att Etiopien tar stort ansvar för stabiliteten i regionen, inte minst gäller det engagemanget för en varaktig fred i Sydsudan och Somalia.

Viktigaste händelsen i Jan Sadeks liv under det första året som ambassadör i Etiopien handlar annars inte om politik utan om dottern Klaras födelse i mars, Klara som är lillasyster till Carl, snart sex år och Erik, två och ett halvt.

Ambassaden är en stor arbetsplats med 50-talet anställda.

- Jag har mycket bra medarbetare, förklarar Jan Sadek.

Av dem arbetar nästan hälften med bistandsfrågor och en fjärdedel med migrationsfrågor.

- När det gäller biståndet väntar vi på en ny resultatstrategi för samarbetet med Etiopien. Den kommer att ligga som grund för bistandsarbetet ett antal år framöver. För närvarande uppgår biståndet till Etiopien till 100 miljoner kronor per år. En ökning med det dubbla har diskuterats. Vi får se vad regeringen beslutar.

- Jan Sadek, Sveriges ambassadör i Etiopien.

Den politiska dialogen länderna emellan, där även mänskliga rättigheter och näringslivsfrågorna spelar en viktig roll, står ambassadören Jan Sadek och ministerrådet Karin Wallensteen för.

- Representantskapet i Afrikanska Unionen tar i stort sett halva min arbetstid, berättar Sadek, som också är sidoackrediterad till Djibouti, där det finns ett svenskt honorärkonsulat. Mer än hälften av ambassadens bistandsarbetare ägnar sig åt Sveriges stöd till Afrikanska Unionen och andra panafrikanska och regionala organisationer.

Bland EU:s länder ligger Sverige trea som handelspartner med Etiopien. Sverige importerar kaffe och blommor från Etiopien, vars import från Sverige till största delen handlar om fordon och maskinell utrustning.

Lilla Klara föddes i mars 2014.- Årets viktigaste händelse, säger Jan Sadek. Storebror Erik, 2,5 år, också med på bilden.

Om H&M:s engagemang i Etiopien har vi tidigare skrivit i Tenaestelin. Då handlade det om koncernens inköp av kläder från två underleverantörer runt Mekkele. Inköpen har utvidgats och omfattar nu sex underleverantörer. De fyra senaste finns i trakterna kring Addis.

- I sammanhang som de här är det naturligt med en dialog kring de anställdas rättigheter, löner, arbetslagsstiftning och att man håller vad man lovar från arbetsgivarens sida. H&M har omvärldens krav att ta hänsyn till. Att inte leva upp till dem i Etiopien påverkar affärerna i vår del av världen. Så enkelt är det och på så sätt skapar man lättare förståelse för de här frågorna, menar Jan Sadek.

- Just näringslivsfrågorna spelar i dag en

stor roll mellan våra länder och intresset för industri- och handelsfrågor är mycket stort, inte minst från svenska företag.

Där är pratstunden med ambassadören slut. Vi ska skynda vidare till universitetet i Addis, där Astrid von Rosen ska berätta om familjen von Rosens etiopiska historia. Föreläsningen är arrangerad av ambassadens Murad Issa, handläggare i ekonomi- och kulturfrågor.

Innan vi säger adjö skyndar Jan Sadek uppför trappan för att snabbt komma ner igen. I famnen har han lilla Klara och sonen Erik, som först ser förvånade ut över gästernas närvaro, men som snabbt finner sig i situationen.

Vilken fin avslutning på det här samtalet!

Text och bilder: Pia Virving

Debre Zeit Evangelical College åt

Staten lämnar tillbaka Debre Zeit Evangelical College till dess ursprungliga ägare– Mekane Yesuskyrkan. – När beskedet kom den 18 april 2010 var det mycket överraskande, berättar Asfaw Mekonnen, ansvarig för Mekane Yesuskyrkans samtliga egendomar. Till läsåret 2015-16 ska renoveringen vara klar och undervisningen kan komma igång.

Strax efter det att det glädjande beskedet kom för fyra år sedan lämnades byggnaderna officiellt över till kyrkan vid en högtidlig ceremoni i närvaro av Oromias president. Det har gått fyra år sedan dess. Vad har hänt?

November 2014. I Bishoftu – det gamla namnet är tillbaka igen – är det som svensk högsommar när den är som bäst. Jag lämnar Officersklubbens blommande rosor, pelargoner och flitiga lisor för den korta promenaden bort till kyrkan och konstaterar redan från trottoaren att något hänt. Staketet utmed hela egendomen mot gatan är nymålat. Meskelkorsen lyser turkosblåa, övriga detaljer har fått nyanser i gult, ljusgrönt och silver.

Utanför en av de gamla collegebyggnaderna, som fått nya fönster och dörrar och där stenfasaden mejslats ner till ursprungligt skick, står Mekane Yesuskyrkans bil parkerad, Strax därefter dyker Asfaw Mekonnen och Karl-Erik Lundgren upp. Karl-Erik, byggnadsingenjör med lång yrkeserfarenhet, har bott i Etiopien under många år och talar flytande amharinja. Kyrkan har bett Karl-Erik att fungera som ”senior adviser” under renoveringens gång.

- Jag fattar inga beslut och har inget projektledningsansvar. Ansvaret ligger helt hos kyrkan och främst hos Asfaw Mekonnen. Min uppgift är enbart att kontinuerligt följa upp arbetet som utförs av de ingenjörer och byggare som kontrakterats för de olika

Asfaw Mekonnen (i mitten) ansvarig för Mekane Yesuskyrkans samtliga egendomar tillsammans med fr v Asrat Borecha, samordnare i Debre Zeit och Karl-Erik Lundgren.

delarna av renoveringen. Att jag är en äldre man är också en fördel här. I Sverige hade det knappast betraktats som en kvalifikation.

Vilken tur att jag är i Etiopien samtidigt som Karl-Erik och att vi kan träffas här. Det är också han som ordnat så att jag får träffa Asfaw Mekonnen, projektets nyckelperson.

Över en natt, i samband med den marxistiska revolutionen, konfiskerades egendomen från evangeliska Mekane Yesuskyrkan. Sedan dess har den använts som bostäder för anställda på Ethiopian Air Force. När lokalerna överlämnades till kyrkan var de i bedrövligt skick.

- Fönster, dörrar, golv och toaletter. Det mesta var trasigt och demolerat, berättar Karl-Erik.

Till att börja med fanns Tor och Anna-Lena Forsman på plats för att utreda renoveringsbehovet.

Ett stort problem uppkom senare när flera av hyresgästerna vägrade att flytta. Det blev rättegång och först för ett halvår sedan kunde de sista avhysas ur byggnaderna.

- Hittills har 4,2 miljoner birr (1 birr är idag grovt räknat knappt 40 öre) lagts ner på renovering, men för att få det hela klart

er i Mekane Yesuskyrkans ägo

Redan har ett omfattande renoveringsarbete utförts. Karl-Erik betraktar fasaden som mejslats ner för hand för att den ursprungliga ytan ska komma fram.

Till nästa läsår ska renoveringen vara klar och collegeundervisningen inledas.

krävs ytterligare 5 miljoner birr och utöver det en miljon birr för trädgården, förklarar Asfaw Mekonnen.

Den första etappen av ombyggnaden har inkluderat uppröjning, rengöring, viss rivning och därefter återställande av byggnaderna i ursprungligt skick. De nya taken har inneburit en stor kostnad. Det handlar om stora utgifter för Mekane Yesuskyrkan, som inte får någon ekonomisk ersättning av staten för den förstörelse som byggnaderna utsatts för, vilket innebär att donationer är välkomna. Asfaw och Karl-Erik funderar: -

Vilken lycka om vi hade fått in den miljon som krävs för att återställa trädgårds- och grönytor.

Efter samtalet med Asfaw Mekonnen visar Karl-Erik mig runt på området, som är en riktig oas i det Bishoftu som växt enormt sedan skolan invigdes i april 1957 i närvaro av kejsar Haile Selassie. Med på rundvandringen är Asrat Borecha, samordnare (coordinator) för renoveringsarbetet.

I den stora byggnaden, som inrymmer sovsalar, dusch- och toaletutrymmen är en betydande del av renoveringen klar. På andra våningen, med den gamla rektorsexpeditionen bland annat, återstår mer att göra. Det var här han hade sitt kontor, skolans förste rektor, Sven Rubenson. Från den stora balkongen är utsikten vidunderlig över Bishoftus äldre delar. Och bättre kommer den att bli när trädgården återställts.

Man har talat om att flytta ner utbildningen i "Management och Leadership" hit från Addis. Men exakt vilken typ av undervisning som kommer att bedrivas vid skolan från och med nästa läsår är ännu inte riktigt klart. Att det blir någon typ av college är det däremot ingen tvekan om, eftersom det kravet ställdes av myndigheterna vid överlämnandet.

Debre Zeit Evangelical College hade collegeundervisning på toppnivå. Det var de bästa eleverna som kom in här och i dag hittar man många av dem på nyckelpositioner i samhället. När det gäller framtiden är Asfaw Mekonnen och Karl-Erik Lundgren därför helt överens.

- Det här ska åter bli ett college med högsta standard, med elever på elitnivå och med mycket kvalificerade lärare.

Själv hoppas jag kunna återkomma hit nästa höst för att se vad som hänt och förhoppningsvis får jag uppleva ett college där undervisningen är i full gång.

Text och bilder: Pia Virving

Efter många års fotografering- on

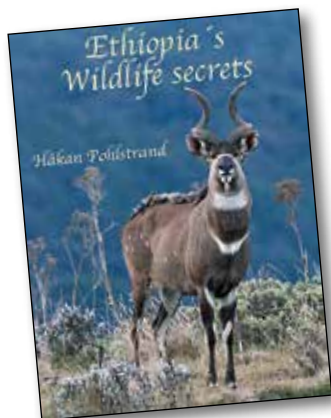
Det är ett omfattande arbete som Håkan Pohlstrand lagt ner för att plocka ut bilder till sin bok. Förutom de 87 000 digitala bilderna har han gått igenom 50 000 diabilder och cirka 50 000 papperskopior. Fyrtio års fotografering - snart är det dags för "Ethiopia's Wildlife Secrets". Det är så han tänkt sig titeln på boken som kommer att färdigställas nästa år med planerad utgivning 2016.

Tenaestelin bad Håkan plocka ut några av bilderna som kommer att vara med i boken och fick de här:

Elefanthannen "Big Daddy" fotograferade Håkan öster om Harer. Tyvärr lever den stora elefanten inte längre. För två år sedan sköts han av tjuvjägare. I slutet av oktober i år var Håkan på snabbbesök i området. För att få bra överblick klättrade han upp sex meter i en akacia och hade turen att kunna fotografera fem elefanttjurar.

Nilbuffel, fotograferad i Omoparken. Det finns säkert ett 1000-tal bufflar där, bedömer Håkan. - De är fredliga djur som brukar promenera rakt genom campen. Den här bilden tog jag inte långt från vårt tält.

Ungefär så här kommer Håkan Pohlstrands bok se ut.

Abessinsk stor kudu. Det finns gott om djur av den här arten i Derabergen, söder om Adama, berättar Håkan, som tagit kortet där.

m något år kommer hans bok

Geladababian i Simien. Ser respektingivande ut med de rejäla tänderna. I själva verket är han en fredlig vegetarian, som för en stillsam tillvaro på hög höjd.

Lammgamen, vanlig i Simien, mäter 2,5 meter mellan vingspetsarna. Imponerande när den seglar fram mellan bergstopparna

Till vänster:

Bilden av den här turacon är unik, berättar Håkan. Fågeln förekommer i bergen mellan Awash och Harer. En art inom "white cheeked turaco," kallad Donaldsons turaco. Men egentligen är det en ny art, som snart kommer att få ett alldeles eget namn.

Den röd- och gulfärgade skäggöken är vanlig söderut, nedåt Kenyagränsen.

Den vackert tecknade gampärllhönan fotograferade Håkan nere vid Kenyagränsen. Där är den ganska vanlig, förklarar han.

Om nya snabbtåget i Addis och m

Det tog lång tid innan vi "delegater" för Bishoftubarnen kom fram till ankomsthallen på Bole International Airport på lördagsmorgonen den 8 november i år. Tillsammans med hundratals kineser och lika många transitpassagerare av obestämt ursprung fick vi, en och en, genomgå ebola-test medelst värmekamera.

Om kroppstemperaturen översteg 38°C låg man illa till. Men jag såg ingen föras åt sidan av någon med munskydd och blå gum-mihandskar. Därefter väntade en oändlig kö till passkontrollen. Knappt två timmar efter landning kunde vi stiga ut med våra tunga väskor i ankomsthallen.

Därefter följde en snabb färd med vår chaufför Gelebo mot Ras Hotel. Vägen vi färdades på var ny och överraskande fram-komlig ända till Meskel Square, som var svår att känna igen sedan förra året. Därifrån fick vi fortsätta mot Ras Hotel i något som påminde om en flodfåra under tak. Jag kände mig helt förvirrad. Var är vi? Men "taket" visade sig vara den blivande, futuristiska snabbspårvägen Light Rail Transit (LRT).

Efter ett tag kom vi fram till Ras Hotel, där gatan såg ut precis som den "alltid" gjort. Det kändes tryggt och skönt. Men när vi lite senare körde på Ras Desta Damtew Street (på gångavstånd från Ras Hotel) och med egna ögon kunde konstatera att vårt vattenhål, restaurangen The Cottage hade rivits, kändes det som om en nära vän gått bort. Det sägs att ett höghus ska byggas på den centralt liggande tomten där The Cottage huserat i många, många år.

Efter uträttat ärendet fortsatte vi mot Bishoftu. Det tog lång tid att komma ut ur Addis Abeba. Den gamla vägen mellan Addis och Adama (Nazareth) har inte avlastats av den nya motorvägen Expressway. Tvärtom är den mer trafikerad än någonsin och den är fortfarande en väg för lastbilar, bussar,

Numera är det lätt att ta sig från Bole Airport till Meskel Square.

På Meskel Square hade vi svårt att känna igen oss.

Efter Meskel Square kändes det som att köra i en flodfåra.

personbilar, trehju-liga "bajajs", åsnor, människor, getter, får och en och annan cyklist. När vi kommit till Kality-området frågade vi Gelebo om vi

inte kunde köra på Expressway istället. Men han var lite osäker på hur och var vi skulle komma in på den, så vi körde vidare på den gamla vägen och kom så småningom fram till Bishoftu, där vi stannade i nio fina dagar.

På den tionde dagen kom Gelebo tillbaka och hämtade oss för att fara till Debre Libanos och nu skulle vi minsann få åka på Expressway. Från Air Force Officers' Club for vi upp till "stora vägen", där vi tog till vänster. Vi körde förbi den gamla ståtliga infarten till Air Force och lite längre fram tog vi av till vänster igen och kom så småningom in på den 6-filiga och 31 meter breda motor-vägen Expressway. Vi var alldeles ensamma på vägen och for nu norrut mot Addis.

Vi njöt av tystnaden där vi for fram genom

Motorvägen till Adama

Vi njöt av tystnaden när vi for fram på nya motorvägen från Bishoftu mot Addis.

Minimihastigheten för motorvägens mittensfil var 80 km/tim.

Vid Tulu Dimtu och vid ett nybyggt bostadsområde tar motorvägen tvärt slut.

det vackra landskapet - en klarblå himmel över det savannliknande området med sina spridda akaciaträd och Jarrar i bakgrunden. Gelebo höll 80 km/tim (minimihastighet i mellanfilen) och behövde aldrig bromsa in. Vid några tillfällen blev vi omkörda av Toyota LandCruisers med "ferenjis" i och vi kunde i vår tur köra om ett par lastbilar. Vi såg även en mindre lastbil bli bortforslad av en bärgningsbil, vilket nog blev en dyr historia för lastbilsägaren.

Expressway börjar i Tulu Dimtu, ca 3 km från Kality vid den gamla Addis-Adama vägen, och har av- och påfarter i Dukem, Bishoftu och Modjo innan den slutar i Adama. Vi färdades på Expressway från Bishoftu till Tulu Dimtu, där Expressway abrupt tog slut bredvid ett nybyggt bostadsområde, som inte såg ut att vara bebott. Enligt Gelebo kom-

Den nya snabbspårvägen har en rälssträcka på 68 km och beräknas vara klar våren 2015.

mer Expressway att "länkas" till ringvägen runt Addis.

Än så länge är det inte många som kan använda Expressway. Först och främst gäller det att ha ett fordon som uppfyller kraven för att använda Expressway. Sedan är det avgiften på 50 birr för en personbil och 70 birr för en lastbil eller stor buss för sträckan Tulu Dimtu – Adama. Enligt den engelskspråkiga veckotidningen Addis Fortune har Expressway hittills kostat 11 miljarder birr att bygga och det är pengar som ska betalas på 20 år till långivarna China Communications Construction Company och EX-IM Bank of China.

Efter besöket i Debre Libanos var vi tillbaka i Addis, där vi under fyra dagar besåg och förundrades över stadens otroliga utveckling. Många gator/vägar har breddats och flera enkla hus har rivits för att ge plats åt snabbspårvägen LRT, som går under, på och över mark på en sammanlagd rälssträcka på 68 km (34 km i var riktning) från norr till söder och från öst till väst.

Enligt de senaste uppgifterna kommer byggandet av LRT att bli klart under den tidiga våren 2015. LRT som kommer att ha ca 40 stationer sägs kunna transportera 15000 personer/timme. Den intresserade kan få fler uppgifter med hjälp av Google och Youtube! Själv undrar jag över vad det kommer att kosta att åka LRT och hur många som har råd att göra det. De flesta får nog fortsätta att använda de blå bussarna... om de blir kvar.

Text: Annika Smith Bilder: Pia Virving

Bertil Karlefors och boken han sk

Sommaren 1969 flyttade vi hem från Etiopien efter tre och ett halvt år. Jag var 15 år och visste redan, helt säkert, att livet aldrig igen skulle bli så fantastiskt som det varit åren i Addis Abeba.

Det skriver Bertil Karlefors, mångårig korrespondent för svt och tv4 i New York, Jerusalem, Paris och Moskva, i sin bok Run! Run! Run! – Journalist i fält. Det var ingen lätt visshet att bära för en tonåring och det var inte lätt att återkomma till Sverige och börja nian i Hagaskolan, Umeå.

”Jag hade absolut inte velat flytta till Afrika när min pappa Folke Karlefors fick SIDA-jobbet. Jag gick i femte klass och var helt emot alla afrikaäventyr. Jag ville satsa på skidåkning, inte sola i Afrika.

Folke skulle vara chef och rektor för Ethio-Swedish Institute of Building Technology (ESIBT) eller Building College som det kallades. Det var då Sveriges största biståndprojekt. ESIBT utbildade ingenjörer och utvecklade lokala byggmaterial. Inga protester från mig hjälpte, våren 1966 flyttade vi till Etiopien.”

I bokens Etiopiendel skriver Bertil om livet i Building College's välordnade värld.

”Det var en fantastisk miljö för barn och ungdomar. Det var grönt och lummigt, mycket blommor, vackra fåglar och mycket att göra. Det fanns en stor pool, tennisbana, fotbolls- och volleybollplaner. Dessutom gym och bordtennisrum.

Vi hade eget stall med en fast anställd skötare, Ato (herr) Dempsey. Tobbe, min bror, och jag fick en före detta polishäst som hette ”Snowball”, men som vi direkt döpte om efter Fantomens häst Hero.

Om vi ledsnade kunde vi när som helst ta oss runt i den kaotiska staden Addis Abeba utan inskränkningar. Ingenting kändes farligt, vi fick i stort sett göra vad som helst.

*Bertil Karlefors
nyutkommen bok
”Run! Run! Run!
– Journalist i fält”.*

Runt vårt område, på andra sidan statet låg kåkstäder. Så vi påminnes varje dag om hur verkligheten var för de flesta av invånarna i Addis Abeba.”

Äventyrare

”Precis som senare i Jerusalem skulle jag möta enormt intressanta människor i Etiopien”, skriver Bertil Karlefors. ”**Carl Gustaf von Rosen**, som efter kriget byggde upp det etiopiska flygvapnet tillsammans med svenska flygare och tekniker, träffade jag flera gånger. Hans historier var fantastiska, om jakter och äventyr i Etiopien, hur han nekats bli flygare i RAF därför att han var släkt med Hermann Göring, hur han som finlandsfrivillig bombade Sovjet med en ombyggd DC 2:a och mycket mer.

Tobbe och jag hade väl varit måttligt naturintresserade i Sverige. När vi träffade svenska äventyrare i Etiopien exploderade intresset. Första riktiga erfarenheten av ”bushen” fick vi tillsammans med etiopien-veteranen **Carl-Gustaf Forsmark**.

Folke Karlefors, författarens pappa, chef och rektor för Building College, får besök på skolan av Kejsaren, Haile Selassie.

Forsmark, som han alltid kallades, fick 1948 tjänst i det etiopiska flygvapnet under sin hjälte, von Rosen. Under vår tid i Etiopien var han chef för Building College's verkstäder, men var samtidigt väldigt mycket ute i bushen.

Han skulle senare bli s k *white hunter* och ta med rika turister på storviltsjakt.

Forsmark var en handlingens man och det var fantastiskt att höra honom berätta framför elden i den kolmörka afrikanska natten. Om rallytävlingar de skulle ha vunnit om inte någon okunnig tankat tvåtakts SAAB:en med rent bränsle så att motorn

skar när de såg målet. Om jakter på Afrikas alla stora djur, om märkliga människor och konstiga platser.

Carl-Gustaf Forsmark var en sann äventyrare. Några år efter revolutionen i Etiopien 1978 flyttade han till Indien för att arbeta för UNICEF.

Forsmark dog, som det anstod honom, han körde ihjäl sig i en rallytävling i Himalaya 1984 – 64 år gammal.”

”En av Forsmarks vapendragare och en annan äventyrare i Addis var **Onni Niskanen**. Han kom 1946 som gymnastikdirektör för att hålla kejsarens livvakter i fysiskt trim. Han tränade de spänstiga livvakterna och insåg att de passade väl för långdistanslöpning. Han började träna dem rationellt.

Bra gener, ständig höghöjdsträning och finsk bastu var receptet för det som skulle bli början på det afrikanska löparundret.

I Rom 1960 blev Onni och framförallt Abebe Bikila historiska. Bikila vann svarta Afrikas första OS-guld. Han gjorde det på antikens gator i Rom, i facklors sken. Han gjorde det i huvudstaden i Mussolinis rike som på 30-talet ockuperat hans hemland.

I röda byxor, gula i midjan och grön tröja med nummer 11 sprang Bikila 42 195 meter fortare än någon annan någonsin gjort. Abebe Bikila sprang barfota.

Abebe Bikila vann också OS i Tokyo 1964. I Mexiko City 1968 vann en annan av Onnis löpare, Mammo Wolde, OS-guld.

- Några år efter att vi kommit ner vändade jag vid tennisbanan på *Officers club* på någon att spela med. En vänlig men tystlåten, mycket tunn officer frågade om vi kunde spela.

Det gjorde vi. Jag vann med 6-4, det var Abebe Bikila fick jag veta när vi var klara.”

Familjen Pohlstrand. ”Vi kom att

umgås mycket med Svante Pohlstrand och hans familj. Svante var konservator och försörjde sig på att konservera egen skjutet eller inlämnat vilt. 1956 hade han kommit med sin fru Anna Greta för att starta ett nytt liv i ett nytt land.

De kunde alla bra ställen i "bushen" och sonen Håkan, jämnårig med Tobbe och mig, var en fantastisk jägare. Före 10 år fyllda hade han skjutit både krokodil och Caracal (afrikanskt lodjur). Han tog småkrokodiler med händerna och sköt ödlor genom fönstret i skolan med slangbella när fröken skrev på svarta tavlan."

Nationalister. "Tobbe och jag har aldrig varit så svenska som under åren i Etiopien. Vi hade koll på samtliga Volvo- och SAAB-bilar i hela landet. Inte bara de som svenskar körde i Addis, nej vi kände till den gamla PV:n i Dire Dawa och Saabarna i Asmara.

Etiopien var och är ett av världens fattigaste länder. Vi såg sjuka, döende och tiggande människor dagligen. Den verkligheten har gjort att jag är mycket känslig när man i Sverige talar om fattigdom, trasiga kläder och svält. Jag har sett människor svälta ihjäl."

Vardagsgsliv. "Vi gick i svensk skola som låg på Evangeliska fosterlandsstiftelsens område på berget Entotto i utkanten av Addis Abeba. Klasserna var små, lärarna mycket kvalificerade. Ofta var det medföljande som undervisade och inte sällan var de gymnasielärare eller universitetslärare.

Vi var en brokig samling av SIDA-barn, missionärsbarn och barn till affärsmän i skolan."

Vi är alla etiopier. "Det var alltså en fantastisk tid Tobbe och jag aldrig kommer att glömma. Människorna, äventyren och bushen. Awash river och Rift Valley där vi så ofta var, är mänsklighetens vagga.

De äldsta fragmenten av tidiga människotyper kommer därifrån, bland annat lilla Lucy, en dryg meter lång och tre miljoner år gammal förmoder.

Författaren under Etiopientiden med två av Kejsarens avlivade lejon, som nu ska flås och konserveras av Svante Pohlstrand.

För mindre än 100 000 år sedan lämnade de första Homo Sapiens dalen där Awash river nu rinner. Därifrån befolkades hela jorden.

Vi är alla ursprungligen etiopier."

Boken "Run! Run! Run! – Journalist i fält" ges ut av CKM Förlag, 342 sidor, inbunden. Kommer att finnas från mitten av december i bokhandeln och näthandeln.

Vill du läsa mer om boken, eller läsa andra kapitel, gå in på Bertils hemsida www.karlefors.com

Uppskattad föreläsning på universitetet i Addis Abeba

Ras Mekonnen Hall på universitetet i Addis Abeba den 20 november 2014. Astrid von Rosen föreläser om familjen von Rosens etiopiska historia. Ett 50-tal studenter i 20-årsåldern och ett antal andra åhörare får se bilder och höra Astrid berätta.

Det är historien som börjar med italienarnas invasion av Etiopien 1935 och Carl Gustaf von Rosens halsbrytande ambulansflygningar för Röda Korsets räkning. Som sen fortsätter med de tio åren då det etiopiska flygvapnet växer fram under hans ledning. Det handlar om kaffefarmen söder om Jimma, men också om von Rosens insatser i Biafra för att sedan avslutas med matbombningarna 1975-77 och hans död i Ogaden sommaren 1977.

För de flesta av de unga studenterna är säkert historien ny och det är knäpptyst i salen. Efteråt följer en frågestund. Först ut är Anteneh Kebede, som arbetar för EBS, Ethiopian Broadcasting Service. Han förklarar att han länge imponerats av von Rosens insatser för Etiopien och han berättar att han samlat in information om von Rosen med syfte att skriva hans biografi på amharinja.

Därefter är det många som vill få en pratstund med Astrid. Journalisten på tidningen The Reporter, Henok Reta, bland annat och två dagar senare kan vi läsa resultatet av intervjun i tidningens engelska utgåva. Under rubriken "Profile – Remembering Carl Gustaf von Rosen" står det att läsa om Carl Gustaf von Rosen, men också om den föreläsning som Astrid von Rosen bjöd på den här torsdageftermiddagen. En föreläsning som arrangerats av Murad Issa på svenska ambassaden i Addis i samarbete med universitetet i Addis Abeba.

Intressant föreläsning av Astrid von Rosen om familjens etiopiska historia.

Ett 50-tal studenter lyssnade på föreläsningen i Ras Mekonnen Hall.

Resultatet av intervjun blev en helsida i The Reporter.

*Text och bilder:
Pia Virving*

Dramatiska dagar i Etiopien våren

Birgitta Karlström Dorph var Sveriges ambassadör i Etiopien från 1988 till 1993. Under våren 1991 när Mengisturegimen störtades och Mengistu flydde till Zimbabwe fick hon en unik inblick i det politiska spelet under dessa omvälvande dagar. Hon har skrivit ned sina personliga upplevelser om vad som hände. Här är några utdrag ur hennes historia:

*Birgitta Karlström Dorph
Foto Anita Cau, UD.*

Avgörande för händelseutvecklingen var att Mengistu inte längre backades upp av det sönderfallande Sovjetunionen. Under förevändning att han skulle inspektera trupperna i södra delen av landet tog han sig tillsammans med några närstående med flyg till Nairobi. - Jag fick besked från Nairobi att de landat där och nu ville tanka planet. Någon ringde mig och undrade om tankning skulle tillåtas. Vem denne någon var, vet jag inte! Ett förbryllande samtal, ett skämt, felringning, obegripligt? Mengistu krävde att bli mottagen av president Moi och vägrade lämna planet tills ett möte blev av. Han mottogs också av Moi för privatsamtal. I skymningen lämnade sällskapet Nairobi med ett privatplan och flög till Zimbabwe (där Mengistu alltså befinner sig).

En interimspresident, Tesfaye Gebre Kidan, tillsattes. Han hade varit försvarsminister och den general som fört befälet över Mengistus II armé i Eritrea. EPRDFS-trupper stod utanför Addis Abeba. Min chaufför Tegist och jag for på de stora vägarna som ledde ut från Addis. Vi hörde skottlossning när vi hunnit ett par kilometer. Nu skulle de nya ta över! En fredag förmiddag ringde det svenska utrikesdepartementet från Stockholm. Meles Zenawi, EPRDFs ledare - som befann sig i London - hade uppmanat UD att jag skulle begära möte med interimspresidenten och framföra budskapet att han borde lägga ned vapnen, d v s inte försvara huvudstaden. De nya ville inte medverka till plundring

och ett onödigt blodbad. Det kändes som ett ärofyllt, ja nära nog historiskt uppdrag.

- Jag ringde det etiopiska utrikesministeriet hela dagen. Till slut svarade någon. När jag fick den nye och för mig okände utrikesministern på tråden framförde jag att jag ville träffa interimspresidenten, men han sade bara "come". Tegist och jag sprang ut till bilen, satte på den svenska flaggan och for iväg. Nedför backen utanför den svenska ambassaden och upp för backen mot utrikesministeriet, UM. Staden var så gott som tom på bilar och människor, luften nära nog dallrade. Utanför presidentpalatset svängde två stora stridsvagnar ut, siktade sina kanoner mot oss och nära nog blockerade vägen för vår bil. På UM var det tomt, sandsäckar utanför och någon enda vakt. Jag sprang uppför trapporna - hissen kan man inte ta i en sådan situation, den kan ju stanna. När jag knackade på utrikesministerns rum öppnades dörren av den man som sades vara Mengistus halvbror, Kasa Kebede, jag kände honom sedan tidigare. Jag utbrast "are you still around?". Hans svar var "and you too!" Sedan försvann han nedför trapporna. - Senare fick jag information att han omedelbart begivit sig till Israels ambassad och flugits ut på den luftbro som arrangerats av Israel och USA för att evakuera de etiopiska judarna, Beta Israel - även kallade falashas.

Interimspresidenten hade godkänt

operationen. Det sades mig att halvbrodern lagt sig på en bår, spelat död och täckts över. Han tog sig uppenbarligen ut ur Etiopien med det sista planet. Efter halvbrodern kom utrikesministern, jag hade aldrig träffat honom, han hade ju tillsatts helt nyligen, sedan Mengistu hade flytt. Det hade sagts mig att han kallats hem från Tokyo, där han varit ambassadör. Han sade bara, precis som på telefonen ett antal timmar tidigare, "come". "I would like to brief you first", genmälde jag, "no come", sådan var hela vår konversation. Han sprang nedför trapporna, jag efter, han hoppade in bakom ratten i sin bil och jag i mitt baksäte med Tegist. Vi körde i ilfart, Tegist och jag visste ju inte vart vi skulle, men vi följde utrikesministern uppför de tomma gatorna, där också kejsaren haft sitt kontor. Det visade sig att vi skulle till huset med presidentens kontor, där hade jag varit ett antal gånger tidigare.

Det fanns några vakter utanför grindarna, inne på gården hade massor av sandsäckar staplats mellan beväpnade soldater. Det kändes kaotiskt. Inne i huset var det tomt. Utrikesministern och jag sprang uppför trapporna (arbetet som ambassadör underlättas av god fysisk kondition) och han visade in mig i ett väntrum, där jag varit tidigare. Där låg den stora gästboken. Visst hade jag väl skrivit i den? Utrikesministern sade att jag skulle vänta. Jag slog mig ner och bläddrade i gästboken. Efter ett par minuter stod utrikesministern i dörren, "come" sade han återigen och tillade "be brief because he is tired". Han visste inte vad jag skulle säga! Tillsammans gick vi in i det stora mottagningsrummet, det var avlångt med fönster längst bort, där satt interimspresidenten. Han var ju ny och för mig okänd. Mattan var röd.

Jag anvisades plats på interimspresidentens högra sida, utrikesministern satt på den vänstra. Det visade sig att presidenten var en ärrad äldre man med vänliga ögon. Han talade om Etiopien och Sverige. Han började med de svenska missionärerna, som kom till norra delen av landet under 1800-talet. För mig tycktes det vara ett lång berättelse, jag kände att jag fick tillfälle att pusta ut. När han så slutade hade jag bestämt mig för att också säga något om våra långvariga förbindelser. Så jag började. Utrikesministern flyttade sig i stolen och hans ena sko, som var välputsad och spetsig började röra på sig. Den gick fortare och fortare. Plötsligt sade han "go to the point ambassador". Han visste ju alltså inte vad jag hade att säga.

Jag minns att jag tog ett andetag och framförde Meles Zenawis budskap. Försvara inte staden, skjut inte, många kan dö, staden kan förstöras, vi kommer snart in. Jag vet att jag slutade med att säga "so, Mr President, I think you have lost the war." Presidenten tittade på mig, sade ingenting, reste sig och gick fram till fönstren. Jag följde honom. Det hade börjat skymma, han pekade ut över staden, det hördes skottlossning, plötsliga ljus flammade upp. Annars var det tyst, inga människor rörde sig, inga bilar fanns på de annars så trafikerade gatorna. Presidenten talade om staden och dess människor, de skulle skyddas i möjligaste mån, plundring undvikas, läget var kritiskt. Han var lugn, jag tänkte att han nog givit upp. Han talade länge och jag mest lyssnade. När han verkade komma mot ett slut bestämde jag mig för att lämna, jag hade ju framfört mitt budskap. Vi skakade hand, stämningen var elektrisk, skottsälvorna där utanför var tätare.

Första mötet med Meles Zenawi. I slutet av veckan flög Meles Zenawi in från London. Vi ambassadörer blev kallade till briefing - en sådan spänning, jag minns hur intressant det var att äntligen få se och höra denne segrare som lett motståndet under många år.

Meles Zenawi kallade mig till samtal, han hade med sig utrikesminister Seyoum och en protokollchef. Vi satt i kejsarens gamla villa på tunga stolar broderade med korsstyg. Protokollchefen serverade te och det var mest Meles som talade. Det var helt uppenbart att han var tillfreds med att övertagandet varit fredligt, förhållandevis få människor hade dött i Addis och plundring hade kunnat hejdas. Jag var imponerad av honom - ett skarpt intellekt, kraftfull, han var informell och full av planer. Jag minns att jag tänkte att den där mannen nog var klok.

Hans ärende var att tacka Sverige och mig personligen för det stöd vi givit under den långa kampen. Han utvecklade sin syn på demokrati, mänskliga rättigheter och ekonomi. Jag tror att vi talade i 2-3 timmar. Meles var inriktad på framtiden - han ville bekämpa fattigdomen och arbeta för en ekonomisk utveckling som inkluderade befolkningens flertal.

Utrikesministern följde mig ut på trappan, där stannade han till, pekade upp mot universitetet och sade "there we were demonstrating, the emperor was sitting there (pekade bakåt mot rummet vi nyss lämnat) and now we are here (pekade ner på trappan)". Jag minns ögonblicket som magiskt, nu var det klart, ett nytt kapitel hade inletts.

Några månader senare satt jag på försvarsministerns kontor, det var han som så framgångsrikt lett de segerrika trupperna in i Addis Abeba. Vi talade om vad som hänt dagarna före intåget och om mitt uppdrag att uppmana president Tesfaye

Gebre Kidan att lägga ned vapnen. Det var hedersamt, sade jag. "Yes", sade han, "we choose you because we thought you were going to be less afraid than anybody else. "Thank you" sade jag, "that's a great compliment to my sex, you remember that within your own quarters". Det fanns ett hundratal beskickningschefer och FN-kontor i Addis, såvitt jag vet var jag den enda kvinnliga chefen. TPLF hade många kvinnliga soldater och ledare, men när läget lugnat ner sig försvann de så småningom från sina positioner. Jag tyckte jag funnit de rätta orden. När jag en tid därefter träffade försvarsministern sade han, "here comes the one who is for women's lib".

När jag för några afrikanska kollegor berättade om mitt speciella uppdrag undrade någon om jag inte varit rädd att Tesfaye skulle skjuta mig. Nej, den tanken dök aldrig upp i mitt huvud. Mycket skulle hända i Etiopien. Sverige gav från början sitt stöd åt Meles Zenawi och för hans politik. Vi följde händelseutvecklingen intensivt. Diktatorn Mengistu var borta.

Jag träffade Meles ett antal gånger också sedan jag lämnat mitt arbete som ambassadör i Etiopien. Han tog emot mig när jag hade en hög befattning i World Food Programme och när jag besökte Addis Abeba i andra ärenden. Han var passionerad för sitt land och för dess invånare. Han var gerillaledaren upptagen av att söka bibehålla freden men också av ekonomisk tillväxt. Många problem skulle uppstå på vägen. Under hans tid som ledare skapades ekonomisk utveckling, vilket gav förutsättningar för att flertalet skulle få det bättre.

Birgitta Karlström Dorph
bittan@dorph.se

Är du intresserad av att läsa artikeln i sin helhet? Skicka ett mail till:
ingegerd.nylander@gmail.com,
eller skriv till Ingegerd Nylander,
Upplandsgatan 80, 113 44 Stockholm

Historien om hur jag träffade Lemma Guya eller tvärt om _____

Min värd på Elame Lodge, Zemedkune, tog med mig varje dag till nya spännande möten i Bishoftu under tiden jag bodde där i november 2014. Han ville att jag skulle träffa de människor som han trodde ville möta mig, eller som han ville att jag skulle möta.

Därför blev det många och långa samtal om hur det är i dag och hur det var igår och om möjligheten att skapa ett museum över stadens historia, som ju till stor del vilar på järnvägen till Djibouti, Air Force och nu på industrier och turism.

En av dagarna frågade Zemedkune mig om jag hört talas om Lemma Guya, konstnären som har sitt hem i Bishoftu med museum innehållande hans konst och konferenslokaler. Jag var tvungen att erkänna att jag inte kände till honom. Men nu, efter att ha varit där och träffat honom och sett hans museum, kan jag rekommendera att du tar vägarna förbi Bishoftu och försöker få till ett besök här. Konsten är vacker och mycket etiopisk och parken underbar.

Vi gick runt medan han berättade om sina alster. Vackra etiopiska målningar som var som illustrationer till det etiopiska kulturarvet från alla landets hörn. Är du intresserad av att veta mer om Lemma och hans arbete (som bland annat finns med en porträttsamling i AU i Addis Abeba) så kan du titta på www.youtube.com. Där berättar han om sitt liv och sin konst.

Och om sanningen ska fram var nog Lemma till att börja med måttligt intresserad av att träffa den här okända svenskan som Zemedkune dragit dit.

Men när han visade mig sin första tavla i museet så klack det till i både honom och mig. Han stannade upp och berättade att han, när han började måla, inte kunde måla moln och heller inte förstod hur han skulle få fram perspektiv. Vid den tidpunkten arbetade han som mekaniker på Air Force B 17- plan och hans svenske chef hade en bror som målade och som visade

*Astrid von Rosen
med konstnären
Lemma Guya.*

En av Lemmas tavlor som numera finns hos Eric och Heli von Rosen, Astrids bror och svägerska.

honom hur man kunde få fram det som Lemma inte lyckats med. Lemmas vän och kollega hette Björn von Rosen och var bror till Carl Gustaf von Rosen, chefsinstruktör vid Air Force. Och här möttes vi över tid och rum. Som tur var hade jag med min dator och kunde visa Lemma bilder från Bishoftu från 1940- och 50-talen. Han försvann in i historisk tid njöt och berättade.

Så kommer en bild upp av en tavla som funnits i mitt föräldrahem och som nu finns hos min bror och svägerska Eric och Heli von Rosen. Det var en av hans tavlor...

Text och bilder: Astrid von Rosen

För trettio år sedan

Claes-Göran Landergren var Svensk-Etiopiska Föreningens ordförande under åren 1993 till 2000:

Under åren 1983-1986 tjänstgjorde jag som delegat för Röda Korsfederationen och Svenska Röda Korset i nära samarbete med Etiopiska Röda Korset. Då var Etiopien ett fattigt land, svårt drabbat av flerårig torka som utmynnade i en fruktansvärd svältkatastrof.

Den totalitära Mengisturegimen höll huvuddelen av landet i ett järngrepp. Befrielseörelser i Eritrea och Tigray bekämpade den etiopiska maktapparaten. Den etiopiska ekonomin var körd i botten.

I början av min tjänstgöringsperiod träffade jag den sydkoreanske ambassadören i Addis Abeba. Jag hade då tillfälle att förmedla mina intryck som förbindelseofficer 1956 vid den Neutrala Övervakningskommissionen i det delade Korea. Jag hade besökt både Nord- och Sydkorea.

Befolkningen i södra halvan av landet som utsatts hårt för krigshandlingarna var till övervägande del sysselsatta med att bruka den bördiga jorden. Fattigdomen var påtaglig. Men idag 1983, trettio år senare, kommenterade ambassadören, är förhållandena som bekant helt annorlunda. Sydkorea har gått en snabb ekonomisk utveckling tillmötes inom teknik, industri och jordbruk. Vad ligger bakom denna fantastiska ekonomiska förbättring? Ambassadören anger tre skäl: Goda ledare, en arbetsam befolkning och amerikanska stödåtgärder.

Hur ser ambassadören på utvecklingen i Etiopien? frågar jag. I detta land finns inte samma förutsättningar. Entreprenör- och ledarskap saknas. Och etiopierna är inte

tillräckligt arbetsamma, svarar ambassadören nedvärderande.

I dag 2014, trettio år senare, kan man verkligen ifrågasätta dessa omdömen. Svensk-Etiopiska Föreningens medlemmar och andra Etiopienvänner har fått information om en iögonfallande ekonomisk utveckling i Etiopien.

Det byggs nästan explosionsartat i huvudstaden, vägnätet och kommunikationssystemen i landet har utvidgats, elkraftsförsörjningen har genom Blå Nilendammen säkerställts, o s v. Utländska investerare önskar ytterligare etablera sig.

En annan bild än den 1984 av Etiopien tonar fram. Då var biståndsorganisationer och andra hjälporgan inriktade på att hjälpa svältkatastrofens offer, men också på att förbättra förhållandena främst på landsbygden. Många ansåg att landsbygdsutvecklingen var av stor, kanske avgörande, betydelse för landets ekonomiska framtid.

I början av 1980-talet växte en för Svenska Röda Korset ny idé fram. "Prevention is better than cure". Varför inte försöka förebygga en katastrof i stället för att ständigt hjälpa när katastrofen är ett faktum? Idén utvecklades i samarbete mellan etiopiska och svenska Röda Korsen. Ett katastrofförebyggande landsbygdsutvecklingsprogram tog fart under och efter svältkatastrofen 1984/1985 och omfattade stora delar av den katastrofdrabbade höglandsprovinen Wollo.

Nära samverkan etablerades med de lokala myndigheterna. Man satsade på vattenprojekt, markvård, förbättrade jordbruksmetoder, trädplanteringar, sjukstugor och mycket mer, för att befolkningen skulle vara bättre rustad vid nästa katastrof. Det blev ett till synes framgångsrikt program.

Bevattningsdamm i Wollo 1984

Etiopisk familj som överlevt svältkatastrofen i Wollo 1984.

Men så vände krigslyckan för den etiopiska armén 1991. De eritreanska befrielseströmmarna tog makten i Eritrea och den segerrika tigreanska TPLF (Tigray People's Liberation Front) slog de etiopiska stridsstyrkorna på flykten. I spåren efter den tigreanska befrielsefrontens arméförband kraschade det ena landsbygdsprogrammet efter det andra.

Vid en utvärdering av Wolloprogrammet som gjordes av oberoende experter menade man, att den huvudsakliga anledningen till misslyckandet i Wollo låg i det rådande systemet, där bönderna spelade en underordnad roll. Allt bestämdes "uppifrån", dvs av myndigheterna. Och Röda Korset måste spela med. Den socialistiska Mengisturegimen med styrda bondeföreningar och kollektivjordbruk fick inget gensvar hos bondebefolkningen. Dessutom upphörde det ekonomiska stödet utifrån, i detta fall från svenska Röda Korset.

Men idag 2014 verkar böndernas självbestämmanderätt vara på väg att förändras. I det senaste numret av Tenaestelin informeras vi om den pågående registreringen av mark och om användarnas/böndernas besittningsrätt i Amhararegionen. Förhoppningsvis kommer dessa förbättringar att

gälla för resten av Etiopien. Man har dock inte vågat ta steget fullt ut och låta markägaren få sälja sitt innehav. Det skulle sannolikt modernisera jordbruket. Och släppa loss marknadskrafterna på landsbygden.

Alla Etiopienvänner gläds förstås åt den ekonomiska utvecklingen. Inte minst vi som upplevt ett fattigt och undertryckt Etiopien för trettio år sedan. Men har Etiopien förlorat sin själ under utvecklingens gång? Det påstår i alla fall en god och nära etiopisk vän. Född och uppvuxen i Tigray, utbildad och verksam i Sverige. Sedan några år pensionär och har då vistats stora delar av året i Etiopien, främst i Addis Abeba, där han byggt sitt bostadshus. Han är mäktat imponerad av huvudstadens utveckling, men menar att pengarna styr mycket på bekostnad av traditionella etiopiska värden som gästfrihet, familjesammanhållning och oegennytta. Man får hoppas att han har fel.

Under alla förhållanden har etiopierna distanserat sig från sitt fattiga förflutna och kan idag glädjas åt en ekonomi som kraftigt utvecklas och som har en tätopposition bland Afrikas övriga stater.

Claes-Göran Landergren

En etiopisk filmpionjär är borta

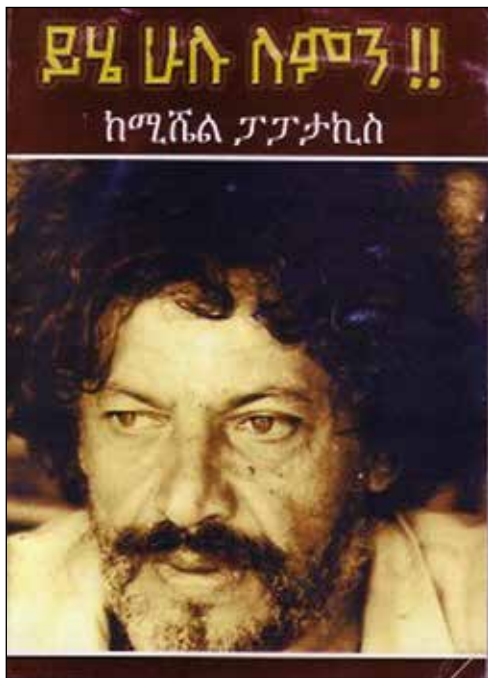
Michel Papatakis avled i Addis Abeba den 2 augusti 2014. Han blev 87 år. Michel Papatakis bortgång är en stor förlust för den etiopiska filmindustrin. Han regisserade 1974 den första långfilmen i färg på 35 mm i Etiopien, **Guma**.

Michel Papatakis föddes och växte upp i Etiopien. Hans mor var en välkänd partisan från kampen för att bevara Etiopiens självständighet under den italienska invasionen 1935. Hans far var en grekisk affärsman och en framstående person i den grekiska gruppen i Addis. Michel flyttade så småningom till Frankrike, till sin äldre bror Nikos Papatakis.

I Frankrike arbetade Michel som assistent inom film och teater. Efter filmstudier i Paris flyttade han tillbaka till Etiopien 1963 för att arbeta med de konstnärliga förberedelserna till det första toppmötet för Organization for African Unity (senare African Union). Så småningom fick han ett stipendium för att genomföra en master i filmregi vid Moskvas universitet.

1974 kunde han spela in sin första långfilm, *Guma* (skrivs även *Gumma* eller *Gouma*). Kejsaren Haile Selassie bevistade premiären. *Guma* berättar historien om en ung man som vådaskjuter sin bästa vän till döds när de är ute och jagar. I enlighet med traditionell Oromo-rättsskipning sänds han ut på en botgöringsvandring, ett sätt att lösa konflikter och undvika hämndaktioner.

En kort tid efter lanseringen av *Guma*, störtades kejsaren och dergen tog makten, med den röda terrorn som en av följderna. Michel tillbringade en tid i fängelse, som så många andra godtyckligt fångslad av Mengistu-regimen.

Omslaget till Michel Papatakis självbiografi.

Michel arbetade under många år vid det statliga produktionsbolaget Film Centre, senare Film Corporation, där han regisserade ett stort antal dokumentärfilmer. Den mest uppmärksammade och visade filmen var förmodligen *Victory struggle* från 1978. Regimen ville att filmarna med sina verk skulle stödja dergen, vilket de för sin överlevnad inte kunde gå emot (med mindre än att fångslas), men Michel strävade alltid efter att göra självständiga filmer på en konstnärlig nivå som kunde höja sig över de politiska begränsningarna.

Michel skrev många manus till långfilmer som han ville göra, men han hade

stora svårigheter att hitta finansiering till filmerna. Detta är en skamlig del av Etiopiens filmhistoria, att inte låta Michel till fullo använda sin filmbegåvning till glädje och nytta för en etiopisk publik.

I stället för att regissera sina egna manus, fortsatte Michel att göra dokumentärfilmer, ofta utifrån arkivmaterial. Bland hans senare filmer är en dokumentärfilm av långfilmsformat, *Ethiopia: Past and Present*, en episk skildring av hela den politiska historien i landet. *Is this life after all?* är en annan relativt sen film, om kvinnors situation i världen.

På eget initiativ reste Michel 1991 på en rekognosceringstur till provinsen Konso, tillsammans med filmfotografen Getachew Irko. De hade med sig endast en enkel VHS-kamera eftersom de tänkte sig komma tillbaka senare med fullt team och professionell utrustning. Under denna resa bestämde sig invånarna i tre byar att det var dags att begrava deras gemensamma kung (som mumifierad satt i ett hus, ännu inte deklarerad död utan endast "sjuk"). Likaså ansågs det nu lämpligt att genomföra den traditionella resningen av "generationsträdet".

Dessa händelser hade aldrig filmats tidigare, men de äldstes råd beslutade att låta Michel och Getachew filma dem. Kanske påverkades byborna av kamerans närvaro och insåg möjligheten att bevara och föra vidare dessa gamla traditioner till eftervärlden. Michel förstod det unika i situationen, detta kanske aldrig mer skulle komma att inträffa, med tanke på de snabba samhällsförändringarna i Etiopien. Han skickade därför bud till ett filmteam från British Granada Television som filmade djur och

natur i närheten, i ett osjälviskt erbjudande att överta hans filmidé så att dessa ritualer skulle kunna filmas och bevaras med god teknisk kvalitet. Men erbjudandet antogs inte.

Michel och Getachew filmade ensamma och resultatet blev den vackra och rörande filmen *Konso – rites funéraires* (Konso – begravningsriter). Redigeringen av filmen finansierades av Sida och jag var lycklig nog att få utföra redigeringen i Stockholm 1992 tillsammans med Michel. Filmen lanserades 1993 av en fransk distributör, därav filmtiteln på franska.

Tidigare i år, den 17 februari 2014, fick Michel ett välförtjänt erkännande i Etiopien. Ett etiopiskt filmpris, *The Guma Film Award*, uppkallat efter hans film, delades ut för första gången, med Michel och hans hustru Aida närvarande, liksom även hans kvarvarande bror och en av hans två söner. Vid denna filmgala hedrades Michel med ett *Lifetime Achievement Award*.

Michels självbiografi publicerades nyligen på amarinja med titeln *Why all this!!*. I boken berättar Michel bland annat historien om sin mor partisanen.

Jag har under årens lopp behållit kontakten med Michel och jag är tacksam att jag hade tillfälle att träffa honom i Addis i november 2013. Han var då märkt av fysiska sjukdomar, men intellektet och franska språket var intakta.

Jag har förlorat en kär vän, Etiopien och den internationella filmscenen har förlorat en legendarisk filmare och en god människa.

Madeleine Bergh

Returförsändelser skickas till

Örjan Åkerrén
Valloxvägen 40 L
741 42 Knivsta

Pris 80 kr

Intressant att lyssna på

I Sveriges Radios arkiv finns några historiska reportage som rör Etiopien. Man kan lyssna på dem i datorn via SR Minnen/Radiofynd - klicka på länken:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1602&artikel=5239224>

Lyssna gärna på Sven Jerrings Etiopien-reportage från 1954. Sven Jerring pratar bl.a. med Fride Hylander, polismajor Dahlborn och arkitekt Ingvar Eknor. Manne Berggrens reportage från en galamiddag för Haile Selassie är också intressant.

Medlemsavgiften!

Du glömmer väl inte att betala medlemsavgiften, som är 250 kr per kalenderår per hushåll, dvs alla personer som bor på samma adress. **Plusgiro 45 97 88-6**. Glöm inte att uppgge namn och adress.

Från föreningens styrelse och
Tenaestelins redaktion en önskan om

*En God Jul
och
Ett Gott 2015*